

Spenningur um Bókmentavirðislønina

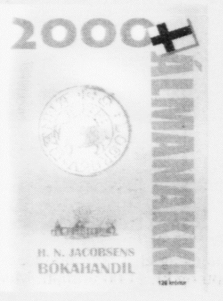
Stórur spenningur er um, hvør fær Bókmentavirðisløn Norðurlandaráðsins næsta ár. Hesir norðurlendingar eru í uppskoti: Henrik Nordbrandt og Thomas Boberg úr Danmark. Paavo Rintala, og Peter Sandelin úr Finlandi. Guðbergur Bergsson og Kristín Ómarsdóttir úr Íslandi. Frode Grytten og Georg Johannesen úr Noregi. Katarina Frostenson og Beate Grimsrud úr Svøríki. Oddvør Johansen úr Føroyum og Jørgen Fleischer úr Grønlandi. Í januar verður greitt, hvør verður heppni vinnarin.

Íslenskur endaspurtur

Í hesu vikuni hevur ráðstevna verið í Norðurlandahúsinum í Reykjavík um norðuratlantiska umráðið. Ráðstevnan er hildin í sambandi við, at Ísland nú letur formansskapin í Norðurlandaráðnum til Danmark. Siv Fridleifsdóttir, sum er ráðharri í umhvørvi og norðurlenskum samstarvi, setti ráðstevnuna. Endamálið við ráðstevnuni er at tosa um havumhvørvi, menningina hjá oyggjasamfeløgum, ferðavinnu, fjarundirvísing og fjarvøðgerð av sjúklingum. Millum luttakarnar á ráðstevnuni vóru Hogni K. Hoydal, varaløgmaður, og Walter Noel, sum ráðharri umboðar New Foundland. Eftir fundin tann 8. des. hildu norðurlenskum samstarvsráðharrarnir Siv Fridleifsdóttir úr Íslandi, Mari- anne Jelved úr Danmark, Hogni K. Hoydal úr Føroyum, Jonathan Motzfeldt úr Grønlandi og Jan-Erik Enestam úr Finlandi fund.

Álmanakkin 2000 komin

Í 72 ár hevur H. N. Jacobsens Bókahandil trúliga givið út Almanakkin 2000 út. Tað er Ólavur Clementsen, sum hevur ritstjórnað. Hópin av hentum upplýsingum eru í bókini, sum telur slakar 300 síður. Har eru føroysk hagtøl, mál, lógir og reglugerðir, ásetingar, skipalistin, og annað mangt.

Onnur bók úr ritverki Símunar

Í fjør kom fyrsta bók í ætlaðum ritverki, sum fer at lýsa, hvat ið Símun av Skarði, háskúlamaður og høvundur, legði úr hondum. Røðin ber heitið »Streingir, ið tóna«, og í fyrstu bókini eru yrkingar og yrkingatýðingar Símunar, 99 í tali, skapadar í tíðarskeiðinum 1896-1937.

Í 2. bók, sum júst er komin í bókabúðirnar, er meginmergurin søguligar greinir, bæði um samtíðarsøgu og eldri søgu, skrivaðar í árunum frá 1909 til 1932. Umframt er ein deild um skaldskap og søgu við tveimum greinum, skrivaðar um 1930.

Abbadóttir Símunar, Turið Sigurðardóttir, ritstjórnar verkinum, og henda onnur bókin kemur út júst 100 ár eftir, at háskúlin, sum var hjartabarn Símunar, varð stovnstur. Forlagið Fannir gevur út.

Símun
av
Skarði

II
Streingir, ið tóna
Søguligar greinir, skaldskapur og søga
FANNIR

Subject: Teldubræv
Date: Fri 10. des. 1999
To: post@sosialurin.fo
From: gardar@osto.online.no
Reply to: gardar@osto.online.no

Ein framtíð fyri einstaklingar?

28. november vóru fimm ár síðan norðmenn sögdu nei til at gerast limir í Eupoeiska Samveldinum (ES). Til hesa fólkaatkvøðuna samlaðust fólk um eitt politiskt mál. Antin at gerast limir í ES, ella at royna at forða fyri einum limaskapi. Hesi fimm árin hava broytt nógv í norskum politikki.

Teir politisku flokkarnir stríðast fyri at yvirleva. Flokkarnir eru við at minka burtur í einki.

Her í Noregi tykist tað meir og meir eyðsýnligt, at flokkarnir halda lív í sær sjálvum við at byggja á kommunustýrslimur sum ganga aftur val undan vali, og so nokrum fáum sum hava framtíðina aftan fyri seg. Hetta er ein menning, sum serliga hevur verið sjónlig seinastu fimm-tíggju árin.

Seinastu tíðina hava fleiri norskir politikarar roynt at fingið lív í eitt orðaskifti um framtíðina hjá norska fólkastýrinum, -og kanska ikki minst í flokkunum. Stór-

tingsforsetin Kirsti Kolle Grøndahl hevur kallað inn til ein fund fyrst í komandi ári, har spurningurin um framtíðina hjá norska fólkavaldinum stendur á skránni. Hon hevur millum annað víst á, at grundlógin eigur at kannast gjølla. Norska grundlógin er skrivað fyri so nógvum árum síðani - á danskum - at ringt kann vera at seta hana inn í dagin í dag.

Formaðurin í norska javnaðarflokkinum, Thorbjørn Jagland, hevur gjørt seg til talsmann fyri stórum broytingum í flokkinum, og tey hava sett eina nevnd at kanna, hvussu flokkurin skal framtíðini. Og tað eru ikki smávegis broytingar Jagland hugsar sær. Millum uppskotini er, at flokksformaðurin skal veljast beinleiðis av limunum, og ikki av einum landsfundi. Harafturat kann hann hugsa sær at senda týðningarmikil mál út til atkvøðugreiðslu millum limirnar. Alt hetta skal gerast fyri at fáa fólk við í politiska arbeiðið í flokkunum.

Orsøkin til hesar hugsanir eru broytingar í samfelagnum. Fólk hava ikki sama áhuga fyri samfelagnum sum so. Tey ósa seg upp um einstøk mál, og helst mál, sum raka tey sjálvi á ein og hvønn hátt. T.d. vísir tað seg her í Noregi at er tað nakað sum fær fólk út á gøturnar fyri at krevja sín rætt, so eru tað spurningar um nærumhvørvi, skúlar, barnagarðar og so framvegis.

Í hesum hópnum passa teir politisku flokkarnir ikki inn. Flokkarnir spróttu úr tjóðskaparligu og búskaparligu kollvelt- ingunum í farnu öld. Tað var yvirklassin og tey ráðandi sum bygdu flokkarnar og londini.

Í dag eru fólk ikki líka áhugaði í at byggja samfelagið saman við øðrum. Og tað er her, at tað gerst so trupult hjá teimum politisku flokkunum at finna sitt pláss. Hetta er ikki bert galdandi í Noregi, men allastaðni har vit í dag hava eina politiska skipan sum byggir á flokkar og fólkaraði.

Tað er møguligt, at tíðin er farin frá teimum stóru kollektivu rørsrunum, sum vit hava kent síðani fronsku kollvelting- ina. Nú eru tað einstaklingarnir sum vinna, og øll berjast móti øllum.

Men eitt vælferðarsamfelag byggir á felags loysnir og ein ávísan rætt til, at øll í samfelagnum hava somu sømdir og somu møguleikar. Um hetta skal eydnast, so nýðast flokkar, politikkarar og tann politiska skipanin at leggja til rættis fyri hesum.

Í dag hava norskir politikarar ikki funnið sitt pláss í teimum globalu broytingunum sum fara fram, og tí leita teir eftir einum pláss har teir kunnu yvirleva - eisini í framtíðini. Um tað eydnast teimum fer tíðin at vísa. Higar til vísa limatøl- ini, at teir ikki eru á rættari leið. Talið á teimum, sum eru politisk virkin og sam- stundis eru limir í einum flokki, minkar.

Jógvan Hugo Gardar, Oslo